

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

11-03-0162

София, 25.11.1998 г.
Пош. Код 1040, Телекс 22727
Телефакс 9806863

На съставителя на Съда
Димитров по К.д. 31/98
1.11.98

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
На Ваш № 45/к.д. 31/98 г./11.11.1998 г.

СТ А Н О В И Щ Е

НА МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 31/1998 Г.

ОТНОСНО: Искането на Главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност и несъответствие с международен договор, по който Република България е страна, на разпоредбата на чл. 34, ал. 1 от Закона за застраховането, създадена с § 22 от Закона за изменение и допълнение на Закона за застраховането /ДВ, бр. 58 от 22 юли 1997 г./

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Главният прокурор на Република България е сезирал Конституционния съд с искане да бъде установена противоконституционността на разпоредбата на чл. 34, ал. 1 от Закона за застраховането /ЗЗ/ и несъответствието ѝ с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи. В искането се поддържа, че текстът на ал. 1 на чл. 34 от ЗЗ, съгласно който отказът за издаване на разрешение за извършване на застрахователна дейност не подлежи на обжалване, противоречи на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, прогласяващ принципа за

128
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
К.д. № 45/к.д. 31/98
Дата 27.11.1998

обжалваемост на всички актове и действия на административните органи, като в случая се засягат основни конституционни права – правото на собственост и правото на еднакви правни условия за стопанска дейност.

Твърди се, че посочената норма от Закона за застраховането е в несъответствие с чл. 6, т. 1 на конвенцията, тъй като понятието “граждански права и задължения”, записани в този текст, следва да се тълкува много широко, особено ако това са права, прогласени в конституцията на дадена страна.

С определение от 11 ноември 1998 г. по Конституционно дело № 31/1998 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество и е конституирал министъра на финансите като заинтересована страна по делото.

С оглед дадената ми с определението възможност, изразявам следното становище:

Считам, че искането на Главния прокурор е неоснователно по следните съображения:

1. Относно твърдението за несъответствие на чл. 34, ал. 1 от ЗЗ с чл. 6, т. 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи

Атакуваната разпоредба на чл. 34, ал. 1 от ЗЗ регулира обществени отношения, свързани със защитата пред съд при отказ да се издаде разрешение за извършване на определена стопанска дейност, каквато е застраховането. Съгласно чл. 6, т. 1 от конвенцията всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона.

Преамбюлът на конвенцията сочи, че тя се основава на Всеобщата декларация за правата на човека, провъзгласена от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 10.12.1948, като конвенцията има за цел да осигури всеобщото и ефективно признаване и спазване на правата, залегнали в декларацията. В конкретния случай преценката за съответствието на чл. 34, ал. 1 от ЗЗ с чл. 6, т. 1 от конвенцията налага да се изясни дали правото да се упражнява определена стопанска дейност – застраховане, е гражданско право, защитавано от конвенцията. От пълния текст на конвенцията се налага изводът, че тя защитава основни лични права и свободи на гражданите – право на живот, право на сигурност, на свобода, справедливост и достойнство, посочени изрично в членовете ѝ, или изведени от хипотезите на тяхното нарушаване. В горния смисъл считам, че правото да се извършва застрахователна дейност не е гражданско право на личността, защитено в конвенцията, и следователно тя не намира приложение по отношение на него. В чл. 1 на Допълнителния протокол на конвенцията се разширява кръгът на прогласените в нея права и свободи, като се включва правото на всяко физическо или юридическо лице мирно да се ползва от своята собственост. Правото на собственост се явява вещно право и не кореспондира с правото да се извършва определена стопанска дейност и отказът да се даде разрешение за осъществяването ѝ, както и изключването на съдебното обжалване на този отказ, не представлява ограничаване или лишаване от право на собственост. В протокола изрично е посочено, че предвидената в него защита на собствеността не накърнява по никакъв начин правото на държавите да въвеждат такива закони, каквито сметат за необходими, за осъществяването на контрол върху ползването на собствеността в съответствие с общия интерес. Разпоредбата на чл. 34, ал. 1 от ЗЗ е израз именно на контрола от

страна на държавата върху осъществяваната в страната застрахователна дейност с оглед защита на обществения интерес.

С оглед изложеното считам, че изключването на съдебното обжалване на отказа за издаване на разрешение за извършване на застрахователна дейност, определено в чл. 34, ал. 1 от ЗЗ, не е в несъответствие с Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, тъй като правото да се извършва застрахователна дейност не е гражданско право на личността, прогласено за защита от конвенцията.

2. Относно твърдението за противоречие на чл. 34, ал. 1 от ЗЗ с чл. 120, ал. 2 от Конституцията на Р България

Конституционният съд се е произнасял в своята практика, че възможността за изключване на съдебния контрол върху административните актове, предоставена на законодателя с чл. 120, ал. 2 от Конституцията, е изключение и следва да се тълкува и прилага ограничително, като законодателят се ръководи единствено и само от изискването да не наруши основни конституционни принципи на правовата държава и защитата на конституционно признати основни човешки права и свободи на гражданите.

Считам, че изключването на съдебния ред за обжалване на отказа за издаване на разрешение за извършване на застрахователна дейност не нарушава принципите на правовата държава и прогласените с конституцията човешки права, тъй като отказът представлява акт на застрахователен надзор, при който компетентността на надзорния орган не може да бъде заместена със съдебно решение. Съгласно чл. 30 от ЗЗ издаването на разрешение може да бъде отказано при изрично посочените в закона случаи, като ал. 2 на чл. 29 от закона дава правната възможност

ново искане за разрешение да се подава не по-рано от 6 месеца от издаването на отказа.

Следователно чл. 34, ал. 1 от ЗЗ не противоречи на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, тъй като изключването на съдебното обжалване е в границите на допустимото от конституцията и е предвидено изрично в закона.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Предвид гореизложеното считам, че искането на Главния прокурор следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

МИНИСТЪР:

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ